

Vergaderjaar 2022–2023

36 094

Wijziging van het voorstel van wet tot wijziging van de Tijdelijke wet Groningen in verband met de versterking van gebouwen in de provincie Groningen (nouvele verbetering uitvoerbaarheid)

B

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT / LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT¹

Vastgesteld 31 januari 2023

Het voorbereidend onderzoek heeft de commissie aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Inleiding

De leden van de fracties van **GroenLinks** en van de **PvdA** hebben kennisgenomen van de voorliggende novelle en zij hebben hierover gezamenlijk een aantal vragen.

De leden van de **D66**-fractie hebben met genoeg kennisgenomen van de novelle die de amendementen van het lid Beckerman, eerder aangenomen door de Tweede Kamer, uitvoerbaar maken. Wel hebben deze leden nog enkele vragen. De leden van de fractie van de **ChristenUnie** sluiten zich graag aan bij de vragen van de leden van de D66-fractie.

De leden van de **PVV**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de novelle verbetering uitvoerbaarheid. Deze leden hebben nog enkele vragen.

De leden van de **PvdD**-fractie hebben kennisgenomen van de novelle verbetering uitvoerbaarheid en hebben hierover een aantal vragen.

¹ Samenstelling:

Koffeman (PvdD), Faber-Van de Klashorst (PVV), Van Strien (PVV), Gerkens (SP), Atsma (CDA) (*ondervoorzitter*), Pijlman (D66), Schalk (SGP), Klip-Martin (VVD), Van Rooijen (50PLUS), Van Ballekom (VVD), Vos (VVD), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Van Gurp (GL), Huizinga-Heringa (CU), Kluit (GL), Van der Linden (Fractie-Nanninga) (*voorzitter*), Meijer (VVD), Otten (Fractie-Otten), Prins (CDA), vacant (GL), Van der Voort (D66), Berkhout (Fractie-Nanninga), Raven (OSF), Karakus (PvdA) en N.J.J. van Kesteren (CDA).

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties GroenLinks en de PvdA gezamenlijk

De leden van de fracties van GroenLinks en de PvdA vragen de regering aan te geven welke onderdelen en/of artikelen van de novelle een samenloop kennen met de Omgevingswet dan wel de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)? Op welke wijze wordt voorkomen dat eventuele vertragingen in de invoering van bovengenoemde wetten ertoe leiden dat er vertragingen in de versterkings- en hersteloperatie van woningen komen?

Kan de regering bevestigen dat eventuele extra (meer-)kosten voor particulieren van de invoering van de Wkb door het Rijk gedragen worden, dan wel dat de betreffende verantwoordelijke organisatie voor financiering van de herstel/versterkingsoperatie kan worden aangesproken? Kan de regering voorts bevestigen dat eventuele meerkosten voor kwaliteitsborging in dit geval nooit bij de huiseigenaar of de verhuurder neergelegd kunnen worden, omdat het kosten zijn die zonder de gaswinning niet gemaakt hadden hoeven te worden? Volgens deze leden is er in de Tijdelijke wet Groningen geen duidelijke doelstelling opgenomen. Kan de regering omschrijven wat de doelen van de wet zijn en wat de beoogde resultaten zijn, zodat achteraf getoetst kan worden of de wet zijn functie daadwerkelijk vervult?

Kan de regering inzichtelijk maken op welke wijze inwoners kennis hebben kunnen nemen van, dan wel geconsulteerd zijn over, de inhoud van het voorliggend wetsvoorstel, inclusief de novelle? Indien burgers niet zijn geconsulteerd zien deze leden graag toegelicht waarom daarvan is afgezien.

Kan de regering aangeven waarom er met het voorleggen van deze novelle niet is gewacht op de afronding van de parlementaire enquête Groningen, zodat eventuele voorstellen voor verbetering die daaruit voortvloeien, nog meegenomen hadden kunnen worden?

Deze leden merken dat bij een deel van de inwoners van de provincie Groningen zorg bestaat over de aanpassing van de terminologie in de wet en wat dat in de praktijk voor hen zal betekenen (bijvoorbeeld de introductie van duurzaam herstel in het voorgestelde artikel 2, tiende lid). Kan de regering van alle aan schade- en herstel gerelateerde termen in de wet aangeven met welke tot op heden gebruikte terminologie deze gelijkgesteld kan worden? En kan zij voorts van de nieuwe terminologie die anders gelezen dient te worden, de definitie aangeven?

Kan de regering aangeven welke en op welke wijze de uitgangspunten uit het door de regering en regionale bestuurders ondertekende Sociaal Handvest² zijn betrokken bij het opstellen van de Tijdelijke wet Groningen en met name bij de novelle? Kan regering gemotiveerd aangeven waarom bepaalde uitgangspunten niet betrokken zijn en tevens verduidelijken hoe de wel betrokken uitgangspunten een plek hebben gekregen? Indien de uitgangspunten uit het Sociaal Handvest in het geheel niet zijn betrokken, kan de regering dan toelichten waarom dat niet het geval is geweest?

De snelheid in de uitvoering van de herstel- en versterkingsoperatie is volgens deze leden traag. Getroffen inwoners moeten nog steeds lang op duidelijkheid en veiligheid wachten. Kan de regering bevestigen dat de financiële knelpunten ten aanzien van bemensing en bemiddeling zijn

² Sociaal Handvest 11 juli 2022.indd (overheid.nl)

opgelost? Kan de regering duidelijk maken waar op dit moment nog problemen liggen qua verhoging van het tempo van de uitvoering?

Kan de regering onderbouwen waarom de wijziging van de Tijdelijke wet Groningen middels deze novelle, ondanks de spoed³ waarmee de regering dit in beginsel wilde realiseren om vertraging van het schade- en hersteloperatie te voorkomen, nu toch meer dan anderhalf jaar heeft geduurd? Welke nadelen heeft dit opgeleverd voor de bewoners van Groningen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

Kan de regering onderbouwen waarom de novelle de uitvoerbaarheid vergroot zonder de doelen, die het Tweede Kamerlid Beckerman wilde bereiken, te verwerpen?

De novelle past het wetsvoorstel op drie onderdelen aan. Ten eerste kunnen eigenaren de voorbereiding van de versterking in eigen beheer uitvoeren, maar de uiteindelijke beoordeling van het dossier blijft een publieke zaak. Ten tweede wordt het mogelijk dat eigenaren in het schade- en versterkingstraject in bezwaar of beroep onder voorwaarden kunnen worden bijgestaan door een onafhankelijk adviseur en tot slot voorziet deze novelle in een grondslag om de kostenvergoeding voor deze ondersteuning in rekening te brengen bij de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM). In de memorie van toelichting lezen deze leden dat de novelle daarmee aansluit op de praktijk. Kan de regering dit punt nader toelichten?

In meer algemene zin vragen deze leden of de regering kan aangeven op welke wijze zij de schade gaat verhalen op de NAM en hoe de NAM, in dit omvangrijke dossier, bereid is om de schades te betalen. Hoeveel van de door de regering ingediende schades heeft de NAM inmiddels vergoed?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

In de memorie van toelichting onder het kopje «Opname en beoordeling in eigen beheer» lezen de leden van de PVV-fractie dat het niet wenselijk is dat een eigenaar die de versterking in eigen beheer uitvoert, bepaalde stappen overdoet die reeds door de Nationaal Coördinator Groningen zijn gezet.»⁴ Bedoelt de regering hiermee dat dit niet is toegestaan?

Met betrekking tot de vergoeding voor bijstand in de bezwaar- en beroepsfase is in de novelle aansluiting gezocht bij de systematiek van bekostiging van rechtsbijstand volgens de Wet op de rechtsbijstand (Wrb). Tegelijkertijd wordt aangegeven dat elke gedupeerde zonder zelf kosten te maken een beroep kan doen op een rechtsbijstandverlener, onafhankelijk van het inkomen en de uitkomst van het proces. Kan de regering aangeven hoe dit zich verhoudt tot de eigen bijdrage, die volgens de Wrb wordt bepaald aan de hand van inkomens- vermogens-eisen?

Klopt de veronderstelling van deze leden dat alleen als een bezwaar gegrond is verklaard, het bestuursorgaan de forfaitaire kosten vergoedt die de belanghebbende in verband met het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken?

³ Brief 29 juni 2021, *Kamerstukken I*, 2020–2021, 35 603, 1

⁴ *Kamerstukken II*, 2021–2022, 36 094, 3, blz. 3.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat heeft in de brief van 25 juni 2018, inzake akkoord op hoofdlijnen met Shell en ExxonMobil,⁵ aangegeven dat de winst van het Groningengas anders zal worden verdeeld. Op grond van de MOR-Overeenkomst ontvangt de Staat verdeeld in drie schrijven respectievelijk 64, 85 en 95 procent van de opbrengsten uit het Groningenveld. Deze afdrachtensystematiek zou volgens de Minister niet langer houdbaar zijn door dalende inkomsten en stijgende kosten. Als gevolg hiervan is een nieuwe afdrachtensystematiek overeengekomen. Dit heeft tot gevolg dat ongeveer 73 procent van de winst uit het Groningenveld aan de Staat gaat toekomen. Graag ontvangen deze leden een overzicht per jaar (beginnend vanaf 2018 tot heden) met de financiële afdracht gebaseerd op de voormalige afdrachtensystematiek, op de huidige systematiek en de afdracht die de Staat daadwerkelijk heeft ontvangen. Deze leden verzoeken om ditzelfde overzicht voor het gas dat uit de opslagen Norg, Alkmaar, Grijskerk, Schoonebeek, Tubbergen, Rijswijk en Rossum de Lutte beschikbaar komt.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

In 2028 moet de versterking van alle 13.000 huizen in het aardbevingsgebied gereed zijn, zo meldt de Staatssecretaris Mijnbouw in het mondeling overleg met de Eerste Kamer op 13 september 2022.⁶ Hoe garandeert de regering dat deze planning gerealiseerd gaat worden? Volgens de leden van de PvdD-fractie is het immers algemeen bekend dat Nederland kampt met een groot tekort aan aannemers, technici en bouwmaterialen. Heeft de regering een backup-plan indien deze planning niet gehaald wordt? Indien de planning niet wordt gehaald worden de inwoners van de provincie Groningen dan financieel gecompenseerd? Kan de regering aangeven hoe de bewoners van de betreffende huizen worden voorgelicht over de planning? Weten de bewoners precies waar zij aan toe zijn?

Kan de regering aangeven wanneer de Eerste Kamer de eerste voortgangsrapportage van Bernard Wientjes over de versnelde dorpenaanpak tegemoet kan zien?⁷

Wat deze leden betreft blijft de gaskraan in Groningen permanent gesloten. Er kan immers niet op een veilige wijze gas gewonnen worden in Groningen, zo waarschuwt ook de toezichthouder volgens de Staatssecretaris Mijnbouw.⁸ Toch houdt de Staatssecretaris de deur op een kier. Economische belangen van energie-intensieve bedrijfstakken als de sierteelt en kunstmestsector lijken te prevaleren boven de veiligheid, gezondheid en het woongenot van de bewoners van de provincie Groningen. Kan de regering reflecteren op deze weging?

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zien de antwoorden van de regering met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 3 maart 2023.

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
L.P. van der Linden

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
De Boer

⁵ Kamerstukken II, 2017–2018, 33 529, nr. 493.

⁶ Kamerstukken I, 2022–2023, 33 529, O, p. 6.

⁷ Kamerstukken II, 2021–2022, 33 529, nr. 1057.

⁸ Kamerstukken I, 2022–2023, 33 529, O, p. 5.